

Infliacija dėl degalų

Pagal suderintą vartotojų kainų indeksą apskaičiuota mėnesinė infliacija gegužę turėtų siekti 0,1%, prognozuoja Statistikos departamentas. Balandį kainos per mėnesį pakilo 0,4%.

Metinė infliacija ši mėnesį, tikėtina, sudarys 0,4%, o vidutinė metinė – 1,1%. Balandį šie rodikliai atitinkamai sudarė 0,2% ir 1,5%. Gegužę prognozuojami inflacijai įtakos turės kylančios degalų kainos. Bendrą kainų augimą, anot statistikų, pristabdys mažėjančios farmacijos gaminių kainos sveikatos priežiūros prekių grupėje ir pingantys namų ir sodo įrankiai bei įrenginiai. Kitų vartojimo ir prekių paslaugų kainų kitimas, tikėtina, bus nežymus ir turės mažai įtakos kainų pokyčiui. (vz.lt)

► **BUVĘ POLITINIAI KALINIAI** ir tremtiniai prie Švietimo ir mokslo ministerijos Vilniuje vakar surengė mitingą dėl netinkamo istorijos dėstymo, esą per mažai dėmesio skiriama pokario pasipriešinimo judėjimui. HERKAUS MILAŠEVIČIAUS NUOTR.

Išpardavimai pabodo

Gegužės 15 d. „Akropoliuose“ vykusio akcija „Jamam“ sulaukė 203.500 lankytojų, t. y. 14% mažiau nei per ankstesnę akciją, vykusią pernai lapkričio 14 d. Tuomet „Akropoliuose“ apsilankė 236.000 žmonių.

„Į pirmąją „Jamam“ akciją žmonės ėjo ieškoti nuolaidų, o dabar jie eina pirkti konkrečių prekių su nuolaida. Pirkėjai žino, ko nori, neretai yra iš vakaro apžiūrėję būsimą pirkinį ir sprendimus vis dažniau priima racionaliai, o ne spontaniškai“, – sako Renata Jakubčionienė, bendrovės „Akropolis LT“ Nuomos skyriaus vadovė. „Jamam“ išpardavimų akcijos vyksta du kartus per metus. Jų metu prekėms ir paslaugoms prekybos bei pramogų centruose yra suteikiama iki 50% nuolaida. (vz.lt)

Lietuvos bankui siūlo daugiau darbo

Finansai Siūloma „sugerti“ vertybinių popierių ir draudimo rinkų prižiūrėtojus

VILJA PAKALKAITĖ
vilja.pakalkaite@verslozinios.lt

Vyriausybė siūlo panaikinti Vertybinių popierių komisiją ir Draudimo priežiūros komisiją, o jų atliekamas priežiūros funkcijas perduoti Lietuvos bankui.

Tokiai koncepcijai Vyriausybė pritarė vakar pasitarime.

„Šiuo metu yra trys prižiūrėtojai – vienas labai didelis ir du mažiukai. Jeigu vienas klausimas patenka į kelių institucijų priežiūrą, tarkime, bankas steigia investicijų valdymo bendrovę, Vertybinių popierių komisija (VPK) dėl vieno klausimo gali pasisakyti vienaip, o Lietuvos bankas (LB) – kitaip“, – pažymi Ingrida Šimonytė, finansų ministrė.

Lietuvos bankui siūloma perduoti finansų sektoriaus priežiūros sistemą ir priežiūros funkcijas. Taip neva būtų atsižvelgta į tarptautines tendencijas, kai po 2008 m. globalios finansų krizės vis labiau pabrėžiama didesnio centrinių bankų įsitraukimo į finansų rinkų priežiūros procesą svarba.

Be to, tai, kad centrinis bankas būtų įtrauktas į finansų rinkos priežiūrą, esą palengvintų Lietuvos banko veiklą statistikos, finansinio stabilumo srityje ir turėtų teigiamos įtakos finansų sistemos stabilumui. Taip būtų užtikrinta, kad LB prieitų prie reikiamos konfi-

dencialios informacijos, geriau įvertintų finansų rinkos stabilumui kylančias grėsmes.

Ministrės vertinimu, įstatymai galėtų įsigaliooti ir institucijos susijungti nuo 2012 metų.

Arminta Saladžienė, į vienos iš institucijų – VPK – priežiūros zoną patenkančios „NASDAQ OMX Vilniaus“ valdybos pirmininkė ir prezidentė, VŽ teigė, kad konkretaus modelio, kuriam pritarė Vyriausybė, nematė, tad dėl jo nuomonės neturi.

„Kalbant apskritai, mes palaikome sujungimą, siekiant efektyvesnės priežiūros ir ypač vienodo rinkos dalyvių traktavimo“, – teigia p. Saladžienė.

Į visų trijų institucijų priežiūrą pataikančio „Swedbanko“ atstovas Tomas Andrejauskas – „Swedbank Markets“ Lietuvoje vadovas – teigia, kad rekomendacijų sujungti priežiūros institucijas Lietuvoje skambėjo jau prieš kelerius metus.

„Manau, bus paprasčiau rinkos dalyviams – vienas standartas, o ne keli skirtingi, mes, kaip rinkos dalyviai, sveikiname tokią iniciatyvą. Dar vienas dalykas: reikia, jog reguliuotojas būtų bent iš dalies finansuojamas rinkos pinigais, o ne tik valstybiniais. Tada ir pats reguliuotojas šiek tiek daugiau mąstytų, kaip plėtoti rinką, o nestengtųsi riboti, drausti ir panašiai“, – sako p. Andre-

„Lietuvos bankas tikrai pajėgus „sugerti“, pasiimti geriausius žmones.“

► **INGRIDA ŠIMONYTĖ**, finansų ministrė. HERKAUS MILAŠEVIČIAUS NUOTR.

jauškas.

Planuojama, kad sujungtas priežiūros funkcijas LB finansuotų savo lėšomis, jas dar papildytų prižiūrimumų įmonių mokamos įmokos.

Specialistų bėda

„Teigiama yra tai, kad visa priežiūra bus kontroliuojama vienoje rankose, o neigiamo, kaip rodo Latvijos ir Estijos patirtis, – kad čia pirmenybė skiriama bankinei priežiūrai. Draudi-

mo priežiūros ir vertybinių popierių rinkos priežiūros kokybė šiek tiek nukenčia“, – vertina Tomas Kontautas, advokatų kontoros „Sorainen“ partneris. Pasak jo, po sujungimo Latvijoje ir Estijoje dalis draudimo specialistų paliko šį darbą, nes nebuvo galima išsaugoti paties skaičiaus darbuotojų, dominuoti liko bankų priežiūros specialistai. Teisininko teigimu, tendencija visas finansų rinkos priežiūros institucijas

jungti į vieną ateina iš Anglijos ir Skandinavijos šalių.

„Kai kurie vakariečiai mūsų skubotumą kartais kritikuoja. Skandinavai ir Anglija į priežiūros sujungimą atėjo pamažu“, – teigė p. Kontautas. Finansų ministerija siūlo, kad šalia stiprintos LB priežiūros patariamiesiems tikslams atskirai būtų sudaroma Finansų rinkos reglamentavimo ir priežiūros patariamoji komisija. Ji teiktų siūlymus finansų ministrui

dėl politikos formavimo finansų rinkų srityje ir patartų LB dėl priežiūros praktikos, teisinio reguliavimo derinimo atskiruose finansų rinkos sektoriuose, nagrinėtų kitus finansų rinkos aktualius klausimus. Pasak p. Šimonytės, komisijos nariai būtų iš Finansų ministerijos, Lietuvos banko, Seimo Biudžeto ir finansų komiteto, taip pat ir rinkos dalyviai. Komisija patarinės Lietuvos bankui rinkos priežiūros srityje.

Energetika „Lietuvos dujos“ gali būti dalijamos bent į dvi bendroves

Ministras aria tiesiai, akcininkai jį įtaria apkurtus

VILJA PAKALKAITĖ
vilja.pakalkaite@verslozinios.lt

Vyriausybė pirmadienio pasitarime pritarė Energetikos ministerijos parengtai Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo koncepcijai. Ją įgyvendinant, rusų ir vokiečių įmonių bei Lietuvos Vyriausybės valdomą AB „Lietuvos dujos“ gali tapti padalinti bent į dvi. Pačios bendrovės vadovai skundžiasi, kad dėl planų su jais nesitaria.

„Matyt, mažiausiai į dvi bendroves bus dalijama, kad iš tikro būtų atskirta tiek perdavimo, tiek tiekimo nuosavybė.

Akcijų dalinimas visose bendrovėse bus proporcingas, o kaip bus sprendžiami tolesni klausimai, priklausys nuo konsultacijų su Europos Komisija (EK)“, – kaip bus skaidomos „Lietuvos dujos“, žurnalistams po pasitarimo vakar teigė Arvydas Sekmokas, energetikos ministras.

Jis tikino, kad, rengdama įstatymus, Energetikos ministerija „detaliai konsultuos“ su Europos Komisija ir atsižvelgs į investicijų skatinimo bei apsaugos sutartis tarp Lietuvos ir Rusijos bei Lietuvos ir Vokietijos.

Pagrindiniai „Lietuvos dujų“ akcininkai yra Rusijos „Gaz-

prom“ (37,1% akcijų 2009 m. pabaigoje), Vokietijos „E.ON Ruhrgas International“ (38,9% akcijų pernai metų pabaigoje). Valsitybė per VĮ Valstybės turto fondą valdo 17,7% akcijų.

Pirmadienį nutarta, kad šios akcijos bus išbrauktos iš privatizuojamų objektų sąrašo ir iš Turto fondo pereis Energetikos ministerijai.

Sudėliojo uždavinius

„Dujų įstatymo koncepcija numato dvejų pagrindinių dalykų sprendimą. Pirmas dalykas – vertikaliai integruotos bendrovės suskaidymą į tiekimo ir perdavimo tinklų valdymą. Antras uždavinys – strateginių

projektų įgyvendinimas, konkrečiau – suskystintų gamtinių dujų terminalo statyba ir dujų jungties su Lenkija tiesimas“, – teigė p. Sekmokas.

Prie strateginių projektų jis paminėjo ir galimą gamtinių dujų saugyklą Sideriuose – su neįvardijama konkursą atlikti geofizinius tyrimus laimėjusia bendrove jau esą deramasi. Jis pridėjo ir galimus skalūnų dujų telkinius pietryčių Lietuvoje bei magistralinio dujotiesimo nuo Jurbarko iki Klaipėdos.

Anksčiausiai iš visų strateginių projektų, pasak ministro, bus apsispręsta dėl gamtinių dujų terminalo – vadovybės

permainos AB „Klaipėdos nafta“ yra žingsnis į tai. „Lietuvos dujų“ suskaidymas, p. Sekmoko teigimu, suteiktų naudos dujų vartotojams, nes ES patirtis neva rodo, kad taip atskyrus įmones didėja investicijos į perdavimo sistemą, o ilgainiui mažėja dujų pardavimo kaina vartotojams.

Skeptiškumas

Joachimas Hockertzas, „Lietuvos dujų“ generalinio direktoriaus pavaduotojas, komercijos direktorius, laiške VŽ tvirtino, kad Energetikos ministerija nelinksta kalbėti nei su pačia bendrove, nei su jos akcininkais.

„Ministerija paprasčiausiai neatsako į laiškus su argumentais ir pasiūlymais. Visose ES šalyse ES direktyvų įgyvendinimas būna diskutuojamas su bendrovėmis, kurios paveikiamomis. Tačiau Lietuvoje, priešingai, procesas yra neskaizdrus“, – teigė p. Hockertzas. Jis tvirtino, kad koncepcija, kurią svarsto Vyriausybė, yra „tuščia ir be praktinės naudos“, o daugiausia nukopijuota nuo ES popierių.

Anot p. Hockertzo, sudaromas išpūdis, kad pačios „Lietuvos dujos“ nenori investuoti į tinklų plėtrą, yra absurdiškas ir reikalingas manipuluoti viešąja nuomone.